

je názor odvolacího soudu mylný, pokládá-li za to, že v roce 1926 byla opcí ujednána nová smlouva. Byla-li v roce 1914 ujednána nájemní smlouva na dobu 12 let, tedy do květnového termínu 1926 s právem nájemníka optovat na další tři léta, nebyla výkonem opce ujednána nová smlouva. Smlouva předpokládá projev oboustranný, opce jest právním činem jednostranným, neodvislým od nového svolení toho, jenž opcí povolil, a od projevu takového svolení. Naopak povolením opce svolil pronajímatel již původně k další (opční) době nájemní, ovšem pod podmínkou, že se pro ni nájemce rozhodne. Další opční doba nájemní jest tedy výronem vůle, projevené souhlasně již v roce 1914, a proto nutno smlouvu nájemní i ohledně doby po květnu 1926 pokládati za ujednanou již v roce 1914, tedy před 3. květnem 1920. Podle toho do květnového termínu 1929 zůstala a zatím zůstane sporná nájemní smlouva smlouvou s trváním určitým, ježto nynější zákon o ochraně nájemníků ze dne 28. března 1928, čís. 44 sb. z. a n. platí jen od 1. dubna 1928 do 31. března 1929 a konec smluvní nájemní doby padá mimo dobu účinnosti zákona, a dosud není zákona, jenž by se vztahoval na nájemy, jichž smluvní doba skončí po 31. březnu 1929. Proto zákon o ochraně nájemníků nebrání, by pronajímatel pro dobu, nespádající do doby platnosti nynějšího zákona o ochraně nájemníků, nedal výpověď podle § 1114 obč. zák. (na rozdíl od výpovědi podle § 1116 obč. zák.), jejíž účinnost nastane teprve po té, když účinnost platného zákona o ochraně nájemníků pomine. Pronajímateli, který chce počítati s tím, že ochrana nájemníků pomine, až uplyne nájemní doba smluvně povolená, nelze brániti, by se již nyní za platnosti zákona, který se na obnovu jeho nájmu nevztahuje, ježto nenastane za jeho platnosti, nechránil výpovědí podle § 1114 obč. zák. před prodloužením nájmu, ať již podle smlouvy nebo podle zákona. Vždyť by se jinak nájem proti jeho vůli prodloužil i pro ty případy, že zákon o ochraně nájemníků po uplynutí platnosti nynějšího zákona nebude vůbec vydán, nebo, bude-li vydán, jeho nájem ani ochranou nepostihne, a tak by utrpěl škodu na svých právech, které příští stav zákona snad ani nebude chtít. Bude-li vydán příště zákon, který prodlouží ochranu sporného nájmu, bude podle okolností možno opřít se vyklízení podle § 35 ex. ř., ale samé výpovědi zatím ochranou zákona se opřít nelze (srov. nález 2365 sb. n. s.). Protože se tedy nyní platný zákon o ochraně nájemníků nevztahuje na obnovu sporného nájmu, jež padá mimo dobu jeho platnosti, jest smluvní výpověď podle § 560 čís. 1 c. ř. s. a § 1114 obč. zák. i bez svolení soudního přípustna a odvolací soud ji neprávem zrušil.

Čís. 8483.

Sudiště podle § 94 j. n.

Žalobce může k námitce místní nepřislušnosti soudu odůvodniti příslušnost soudu poukazem i na jiný ještě důvod příslušnosti, než uvedl v žalobě. Jen důvod příslušnosti podle § 104 j. n. jest vykázáti již v žalobě.

Substituující advokát může na sudišti hlavní rozepře (§ 94 j. n.) žalovati advokáta substituenta.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1928, R II 316/28.)

Zalovaný advokát substituoval ve sporu, projednávaném na okresním soudě v P., žalujícího advokáta. Žalobu, již se domáhal na žalovaném zaplacení substitučních útrat, zadal žalobce na okresním soudě v P. jako sudišti hlavní rozepře. K námitce místní nepřislušnosti s o u d p r v é s t o l i c e žalobu odmítl, r e k u r s n í s o u d zrušil napadené usnesení a vrátil věc prvému soudu, by ji znovu projednal a rozhodl. D ů v o d y: Nelze souhlasiti s názorem první stolice v otázce věcných mezí sudiště hlavní rozepře podle § 94 j. n. Neboť podle tohoto předpisu může každý procesní zmocněnec žalovati u soudu hlavní rozepře svého zmocnitele, bez rozdílu, zda zmocnitel jest přímo procesní stranou či pouhým zmocněncem procesní strany (srov. Stein: Procesní právo, I. sv. str. 791). I v souzeném případě tvrdí žalující strana, že byla žalovaným zmocněna, by provedla spor jménem Heřmana N-a. Zejména tvrdí žalobce, že jen žalovaný mu dal příkaz k vedení tohoto sporu jménem Heřmana N-a.

N e j v y š š í s o u d potvrdil napadené usnesení s opravou, že se námitka soudní nepřislušnosti zamítá.

D ů v o d y:

První soud vyhověl námitce místní soudní nepřislušnosti, rekursní soud vyhověl rekursu žalobcovu, zrušil rozhodnutí prvního soudu a nařídil mu jednati ve věci hlavní, ač správně měl změnit usnesení prvního soudu a zamítnouti námitku nepřislušnosti. Proti změňujícímu usnesení, kterým jest v podstatě usnesení rekursního soudu, jest dovolací rekurs přípustným. Není však v tomto případě odůvodněným. I když žalobce odůvodnil v žalobě příslušnost prvního soudu poukazem na § 104 j. n., nelze mu brániti, by k námitce místní soudní nepřislušnosti neodůvodnil příslušnost soudu poukazem i na jiný důvod příslušnosti, § 94 j. n., než uplatnil v žalobě. Vždyť žalobce pravidelně nemusí v žalobě vůbec udati důvod soudní příslušnosti a může jej udati teprve k námitce nepřislušnosti při jednání o ní ve sporu. Nelze mu proto brániti, by za jednání nezaměnil důvod příslušnosti v žalobě uvedený, za jiný vhodnější. Jen o důvodu příslušnosti podle § 104 j. n. ustanovuje zákon, že má býti vykázan již v žalobě. Právem proto řešil rekursní soud i otázku příslušnosti soudu podle § 94 j. n. Nejvyšší soud sdílí názor rekursního soudu i v otázce, zda substituující advokát (§ 31 druhý odstavec c. ř. s.) může na sudišti hlavní rozepře žalovati advokáta-substituenta, neboť druhý odstavec § 94 j. n. praví všeobecně, že zmocněnci ve sporu mohou zažalovati své výlohy a poplatky na sudišti hlavní rozepře, čímž dlužno roz-

uměti podle § 31 c. ř. s. nejen advokáta, jenž jest bezprostředním zmocněncem strany vedoucí spor, nýbrž i advokáta, na něhož podle druhého odstavce § 31 c. ř. s. přenesl plnou moc procesní, jemu stranou udělenou, pro jednotlivé úkony neb oddíly řízení jiný advokát, jenž byl bezprostředním zmocněncem strany, jako učinil žalovaný ve sporu Heřmana N-a dopisem ze dne 7. dubna 1925 tím, že přenesl svou přímou plnou moc na žalobce k vedení sporu v Československé republice. Podle § 94 druhý odstavec j. n. mohou na sudišti hlavní rozepře podati žaloby o zaplacení výloh a poplatků nejen zmocněnci procesní, nýbrž i zmocněnci k doručování, tudíž zajisté i substitut přímého procesního zmocněnce může žalovati tohoto, při čemž jest lhostejno, zda v hlavním sporu vystupoval jako substitut jiného advokáta (nynějšího žalovaného), či jako bezprostřední zmocněnec strany; rozhodujícím jest vnitřní mandátní poměr mezi žalobcem a žalovaným a ten byl přiloženou listinou prokázán. Jest tedy příslušnost prvního soudu odůvodněna § 94 j. n., jak správně rozhodl rekursní soud a nemohl proto dovolací rekurs míti úspěch.

Čís. 8484. †

Třebas bylo v soudním smíru stanoveno, že prodatel jest povinen dodat věc do určité lhůty proti zaplacení, jest prodatel zachováno právo, by otálel-li by kupitel s převzetím věci, pokud se týče s placením kupní ceny, postupoval podle čl. 354 a 356 obch. zák. a při setrvalém prodlení kupitele od smlouvy odstoupil.

Nebezpečí, že výzva k dodatnému plnění zasláná doporučeně s úplnou a správnou adresou nedorazí, stíhá liknavou stranu.

Poskytnutí dodatné lhůty prodatelem jest bez právního účinku, nebyl-li sám pohotov k plnění.

(Rozh. ze dne 22. listopadu 1928, Rv II 362/28.)

Žalobce zavázal se smírem ze dne 20. března 1925, že dodá žalované firmě do 15. června 1925 granitový pomník objednaný v roce 1916 proti současnému zaplacení 1600 Kč. Podle tohoto smíru byla žalované usnesením ze dne 21. června 1925 povolena exekuce k vydání náhrobního kamene proti zaplacení 1.600 Kč. Žalobou zadanou na soudě roku 1927, o níž tu jde, domáhal se žalobce proti žalované zjištění, že nárok žalované ze smíru ze dne 20. března 1925 zanikl a odůvodnil žalobu takto: Nárok, nebyv uplatňován, zanikl, poněvadž žalovaná strana porovnanou částku dodnes nezaplatila, náhrobní pomník nežádala a nedala vůbec o sobě slyšeti. Také by bylo, ana cena pomníku stoupla troj- až čtyřnásobně proti původní ceně 1.600 Kč, opožděné uplatňování neloyálním a neslučitelným se zásadami obchodní poctivosti. Žalovaná strana na žalobcovo vyzvání ze dne 7. ledna 1927, by do 20. ledna 1927 s ním vyúčtovala a věc vyřídila, nedala o sobě slyšeti, dopis přišel zpět s po-